

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Αθήνα 22 - 10 - 2008

Αριθμ. Πρωτ. 48175

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 5-7, Αθήνα
Ταχ. Κώδικας : 10180
Πληροφορίες :
Τηλέφωνο : 2103332267

Προς
Ως Πίνακα Αποδεκτών

Εγκύκλιος

Οδηγίες εφαρμογής των διατάξεων του νόμου 3299/2004 σχετικά με την έναρξη υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων.

1. Θεσμικό πλαίσιο.

Στο άρθρο 5 παράγραφο 6 του Νόμου 3299/2004, όπως ισχύει, θεσπίζονται ρυθμίσεις που αναφέρονται στην έναρξη υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων.

Ειδικότερα «*α. Η έναρξη της υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων γίνεται μετά τη δημοσίευση της απόφασης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ως έναρξη νοείται είτε η έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών είτε η πρώτη βέβαιη ανάληψη δέσμευσης για παραγγελία εξοπλισμού, εκτός των προκαταρκτικών μελετών σκοπιμότητας.*

β. Έναρξη πραγματοποίησης του επενδυτικού σχεδίου πριν τη δημοσίευση της απόφασης υπαγωγής δύναται να γίνει, με αποκλειστική ευθύνη του επενδυτή, μόνο εφόσον του χορηγηθεί επιβεβαίωση επιλεξιμότητας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

γ. Η εφαρμογή του επενδυτικού σχεδίου χωρίς την πλήρωση των προϋποθέσεων των περιπτώσεων α και β της παραγράφου αυτής επιφέρει απόρριψη του συνόλου του επενδυτικού σχεδίου».

Οι ανωτέρω διατάξεις περιλήφθηκαν στην τροποποίηση που πραγματοποιήθηκε στο Νόμο 3299/2004 με το άρθρο 37 του Ν. 3522/2006 (Φ.Ε.Κ. 276/τ.Α'/22-12-2006)

προκειμένου το καθεστώς κινήτρων του επενδυτικού νόμου να εναρμονιστεί με το νέο θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις ενισχύσεις Περιφερειακού χαρακτήρα, που θα είχε εφαρμογή από την αρχή του έτους 2007, καθώς και με το Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Ελλάδας 2007-2013.

Κατ' αναλογία και το περιεχόμενο της παραγράφου 6 του άρθρου 5, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, διαμορφώθηκε ουσιαστικά από τα οριζόμενα στην αντίστοιχη Κοινοτική νομοθεσία.

Σχετικές αναφορές παρατηρούνται

i. στο άρθρο 5 παρ. 1 του με αριθμ. 1628/2006 απαλλακτικού Κανονισμού της Επιτροπής της 24^{ης} Οκτωβρίου 2006 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις εθνικές επενδυτικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, βάσει του οποίου χορηγούνται οι ενισχύσεις του Νόμου 3299/2004.

Έτσι «1. Με τον παρόντα κανονισμό απαλλάσσονται μόνον οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει καθεστώτων επενδυτικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα, εφόσον, πριν από την έναρξη των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου, ο δικαιούχος έχει υποβάλει σχετική αίτησηκαι..... η αρμόδια για τη διαχείριση του καθεστώτος αρχή έχει εν συνεχεία επιβεβαιώσει εγγράφως ότι, με την επιφύλαξη της τελικής έκβασης εμπεριστατωμένης επαλήθευσης, το σχέδιο πληροί τους όρους επιλεξιμότητας που τίθενται από το καθεστώς.....Εάν οι εργασίες του επενδυτικού σχεδίου αρχίσουν χωρίς να πληρούνται ακόμα οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, το σύνολο του σχεδίου δεν είναι επιλέξιμο για περιφερειακή ενίσχυση».

ii. στο σημείο 38 των Κατευθυντηρίων Γραμμών σχετικά με τις Κρατικές Ενισχύσεις Περιφερειακού Χαρακτήρα 2007-2013 όπου σημειώνεται ότι «είναι σημαντικό να διασφαλίζεται ότι η περιφερειακή ενίσχυση θα αποτελέσει πραγματικό κίνητρο για την ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών οι οποίες σε διαφορετική περίπτωση δεν θα πραγματοποιούνταν στις ενισχυόμενες περιφέρειες. Έτσι, οι ενισχύσεις αυτές είναι δυνατόν να χορηγηθούν στο πλαίσιο καθεστώτων μόνο εφόσον ο δικαιούχος έχει υποβάλει σχετική αίτηση και η αρμόδια για τη διαχείριση του καθεστώτος αρχή έχει εν συνεχεία επιβεβαιώσει εγγράφως ότι το σχέδιο ικανοποιεί καταρχήν τους όρους επιλεξιμότητας που τίθενται από το καθεστώς πριν από την έναρξη των εργασιών του σχεδίου (Η έναρξη των εργασιών σημαίνει είτε την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών είτε την πρώτη επίσημη δέσμευση για την παραγγελία εξοπλισμού. Δεν περιλαμβάνει τις προκαταρκτικές μελέτες σκοπιμότητας). Εάν οι εργασίες αρχίσουν πριν από την ικανοποίηση των όρων ..., ολόκληρο το σχέδιο δεν θα είναι επιλέξιμο για ενίσχυση».

2. Σκοπός των ρυθμίσεων – Χρόνος έναρξης δαπανών.

α. Σκοπός. Με την υιοθέτηση των ανωτέρω ρυθμίσεων επιδιώκεται να διασφαλισθεί ότι η χορήγηση των περιφερειακών ενισχύσεων θα αποτελέσει σπουδαίο λόγο υλοποίησης επενδυτικών προγραμμάτων, θα συνιστά δηλαδή πραγματικό κίνητρο για την ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και επομένως η θέσπισή τους θα συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη των γεωγραφικών περιφερειών, τα κοινωνικο-οικονομικά στοιχεία των οποίων επιτρέπουν τη δυνατότητα παροχής της μορφής αυτής των ενισχύσεων.

β. Χρόνος έναρξης των δαπανών. Κρίσιμο χρονικό σημείο για την έναρξη πραγματοποίησης δαπανών των επενδυτικών σχεδίων **είναι η ημερομηνία έκδοσης**

i. είτε του διοικητικού εγγράφου βεβαίωσης της καταρχήν επιλεξιμότητάς των (άρθρο 7 παρ. 5),

ii. είτε, στην περίπτωση τη μη χορήγησης παρόμοιας βεβαίωσης, της απόφασης υπαγωγής των στις διατάξεις του Νόμου 3299/2004 (άρθρο 7 παρ. 11).

Η μη πλήρωση του όρου αυτού, ήτοι η διαπίστωση υλοποίησης δαπανών του προς ενίσχυση επενδυτικού προγράμματος πριν την έκδοση των εν λόγω διοικητικών πράξεων (βεβαίωση επιλεξιμότητας ή, διαφορετικά, απόφαση υπαγωγής), έχει ως συνέπεια **τη μη ένταξή του στο καθεστώς κινήτρων του Νόμου 3299/2004.**

Σημειώνεται ότι οι εν λόγω ρυθμίσεις δεν αφορούν στα επενδυτικά σχέδια για τα οποία επιλέγεται η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής δεδομένου ότι για την υλοποίηση και τον έλεγχο τους προβλέπεται διαφορετική διαδικασία, ενώ για την έναρξη δαπανών δεν απαιτείται εγκριτική διοικητική πράξη.

γ. Σύγκριση με προϊσχύσασα ρύθμιση. Οι διατάξεις αυτές, που όπως προαναφέρθηκε περιλήφθηκαν στο άρθρο 37 του ν. 3522/2006 για την εναρμόνιση του κειμένου του νόμου 3299/2004 με το θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Περιφερειακές ενισχύσεις της περιόδου 2007-2013, καθιστούν αυστηρότερη την οριοθέτηση της «έναρξης του επενδυτικού σχεδίου» σε σχέση με την αντίστοιχη αρχική διάταξη, εφόσον, και σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 6 του άρθρου 5 πριν την τροποποίησή της, επιτρεπόταν η πραγματοποίηση των επενδυτικών δαπανών μετά την κατάθεση του αιτήματος στην αρμόδια υπηρεσία, ενώ και στην περίπτωση υλοποίησης δαπάνης πριν την ημερομηνία αυτή οι συνέπειες θα περιορίζονταν στη μη ενίσχυσή της και όχι στην απόρριψη του συνόλου της προτεινόμενης επένδυσης.

δ. Η ρητή θέσπιση των ανωτέρω ρυθμίσεων και η περιορισμένη δυνατότητα άσκησης διακριτικής ευχέρειας επιβάλλει την ιδιαίτερη προσοχή των υπηρεσιών εφαρμογής του επενδυτικού νόμου κατά τον έλεγχο τήρησης των προϋποθέσεων αυτών, ενώ το ενδεχόμενο απόρριψης επενδυτικών σχεδίων λόγω της πραγματοποίησης έστω και ελάχιστης σε κόστος δαπάνης θα πρέπει να οδηγεί τους επιχειρηματικούς φορείς στο να επιδεικνύουν αυξημένη προσοχή στο σχεδιασμό, τη σύνταξη και την υποβολή του αιτήματός τους.

3. Περιπτώσεις Εφαρμογής.

Στη δεύτερη πρόταση της περίπτωσης α της παραγράφου 6 του άρθρου 5, όπως ισχύει, η έννοια της «έναρξης υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων» οριοθετείται με την αναφορά στην «έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών» καθώς και στην «πρώτη βέβαιη ανάληψη δέσμευσης για παραγγελία εξοπλισμού», ενώ αντίθετα, και σύμφωνα με τα οριζόμενα, δεν περιλαμβάνονται στο περιεχόμενό της οι «προκαταρκτικές μελέτες σκοπιμότητας».

Από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή της διάταξης αυτής, τόσο κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των υποβληθέντων επενδυτικών σχεδίων όσο και από τα ερωτήματα που διατυπώνουν οι επιχειρηματικοί φορείς, προκύπτουν ζητήματα που χρήζουν ερμηνευτικής προσέγγισης είτε σε σχέση με τα στοιχεία που περιγράφονται ρητά στο νομικό κείμενο (έναρξη κατασκευαστικών εργασιών, ανάληψη δέσμευσης για παραγγελία εξοπλισμού, προκαταρκτικές μελέτες σκοπιμότητας) είτε και σε συνάρτηση με την ίδια την έννοιά της ή τα όριά της.

Γνώμονα στην ερμηνευτική αυτή προσπάθεια αποτελεί, πέραν βέβαια της γραμματικής διατύπωσης του νομικού κειμένου, και ο σκοπός της θέσπισης των εν λόγω ρυθμίσεων, όπως συνάγεται από τη σχετική νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και έχει περιγραφεί και στην εισηγητική έκθεση της συγκεκριμένης διάταξης.

α. Με βάση λοιπόν τις ανωτέρω επισημάνσεις, **θα συνιστά έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και θα επιφέρει την απόρριψή του** η, πριν την έκδοση της διοικητικής πράξης (βεβαίωση επιλεξιμότητας ή απόφαση υπαγωγής),

ι. πραγματοποίηση δαπανών του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου, π.χ. κατασκευή μέρους της κτιριακής υποδομής για την ίδρυση αποθηκευτικού χώρου εφοδιαστικής αλυσίδας, θεμελίωση εγκατάστασης ξενοδοχειακής μονάδας, αγορά μηχανήματος για επένδυση εκσυγχρονισμού παραγωγικής διαδικασίας κλπ, **ανεξάρτητα του ποσού της τιμολόγησής τους, της ποσοστιαίας συμμετοχής τους στη**

συνολική δαπάνη της επένδυσης ή και της επιλογής να μην περιληφθούν στο ενισχυόμενο επενδυτικό κόστος,

- Σημειώνεται εδώ ότι θα πρέπει να αντιμετωπίζονται διαφορετικά και να μην τυγχάνουν των προαναφερόμενων συνεπειών επενδυτικά σχέδια που για την υλοποίησή τους περιλαμβάνουν την αποπεράτωση ημιτελών κτισμάτων ή γενικότερα την αξιοποίηση υφιστάμενων κτιριακών υποδομών, εφόσον από τα διαθέσιμα στοιχεία απορρέει ότι η πραγματοποίησή τους αποτέλεσε αντικείμενο άλλου επιχειρηματικού σχεδιασμού, σε προγενέστερο χρόνο, και δεν συνδέεται με την υποβληθείσα πρόταση παρά μόνο ως συμπλήρωση της νέας επένδυσης.

Κριτήρια που συμβάλλουν στη συναγωγή της σχετικής κρίσης δύναται ενδεικτικά να αποτελέσουν

- ο χρόνος πραγματοποίησης των εν λόγω εργασιών, π.χ. ημιτελές κτίσμα που κατασκευάστηκε πριν 4 έτη από την κατάθεση της αίτησης υπαγωγής,
- ο σκοπός της υλοποίησής τους, π.χ. ανέγερση κτιρίου για να λειτουργήσει ως αποθηκευτικός χώρος, ο οποίος ωστόσο θα αξιοποιηθεί για τη δημιουργία βιομηχανικής μονάδας,
- οι λόγοι διακοπής της προηγούμενης επένδυσης, π.χ. πτώχευση της εταιρείας,
- η αλλαγή του φορέα του επενδυτικού έργου, π.χ. η εταιρεία Α, που για οικονομικούς λόγους δεν ολοκλήρωσε σχέδιο κατασκευής ξενοδοχείου, μεταβίβασε το οικόπεδο με το ημιτελές κτίσμα σε μεταγενέστερο χρόνο στην εταιρεία Β που αποτελεί το νέο φορέα επένδυσης δημιουργίας ξενοδοχείου για την υπαγωγή του στο ν. 3299/2004,

και γενικότερα κάθε στοιχείο που συνηγορεί υπέρ της μη τεχνητής διακοπής του επενδυτικού σχεδίου ή αντίθετα την επιβεβαιώνει, προκειμένου το υπόλοιπο να θεωρηθεί ως αυτοτελές και να καταστεί έτσι δυνατή η ενίσχυσή του.

- Επίσης εξαιρέση στη βασική αρχή της μη υλοποίησης κατασκευαστικών δαπανών πριν την έκδοση διοικητικής πράξης μπορεί να αποτελέσει και η πραγματοποίηση ορισμένων εργασιών, όχι βέβαια του υποβαλλόμενου επενδυτικού προγράμματος, αλλά συνδεδεμένων κυρίως με την αποκατάσταση οικοπέδου, επί του οποίου πραγματοποιούνται έργα κατεδάφισης υπαρχόντων κτιριακών υποδομών ή και δαπάνες αντιστήριξης γειτονικών κτισμάτων ή και γηπέδων, που υπέστησαν ζημιές από τις εργασίες αυτές.

Οι δαπάνες αυτές, των οποίων η πραγματοποίηση προϋποθέτει συχνά και έκδοση ειδικής άδειας π.χ. άδεια κατεδάφισης υφιστάμενου κτιρίου κλπ., δεν μπορούν να περιληφθούν μεταξύ των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου αλλά ούτε και να θεωρηθούν ότι αποτελούν έναρξή του, εφόσον τις περισσότερες φορές εντάσσονται σε ένα προκαταρκτικό στάδιο διαμόρφωσης του ακινήτου και δεν συναρτώνται κατ' ανάγκη με τη μορφή της μελλοντικής αξιοποίησής του. Αναφορικά εξάλλου με τις εργασίες

αντιστήριξης, οι έκτακτες ανάγκες που προέκυψαν και οι συνέπειες που μπορεί να επέλθουν επιβάλλουν την άμεση πραγματοποίησή τους.

ii. χορήγηση προκαταβολής για την προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού, δεδομένου ότι καταβάλλεται αντίτιμο χρηματικού ποσού σε συμβατική υποχρέωση και επομένως συντρέχει η «βέβαιη ανάληψη δέσμευσης», ενώ παράλληλα οριστικοποιείται η επιλογή της αγοράς συγκεκριμένων μηχανημάτων γεγονός που σημαίνει την ωριμότητα υλοποίησης της επένδυσης.

Ανάλογα αντιμετωπίζεται και η χορήγηση προκαταβολής για τις κατασκευαστικές δαπάνες, π.χ. ιδιωτικό εργολαβικό συμφωνητικό των οικοδομικών εργασιών, εφόσον, και παρά τη μη ρητή αναφορά στη σχετική διάταξη του Νόμου 3299/2004, η πράξη αυτή θεωρείται το πρώτο αναγκαίο στάδιο της έναρξης της κατασκευής δημιουργώντας συγχρόνως νομικές δεσμεύσεις.

β. Αντίθετα σημειώνεται ότι δεν θα πρέπει να αποτελούν συστατικά στοιχεία της έναρξης υλοποίησης της επένδυσης,

i. η αγορά οικοπέδου, το οποίο αν και είναι η απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση οιοδήποτε επενδυτικού σχεδίου, ωστόσο η απόκτησή του συνιστά αυτοτελή επενδυτική επιλογή χωρίς να προκαθορίζει συχνά και τη μορφή της περαιτέρω αξιοποίησής του. (Σημείωση. Σε περίπτωση βέβαια πρόθεσης ενίσχυσής του, δυνατότητα που αφορά τις μικρές και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, η αγορά θα πρέπει να πραγματοποιείται μετά τη χορήγηση της βεβαίωσης επιλεξιμότητας ή της έκδοσης της απόφασης υπαγωγής),

ii. η ύπαρξη οικοδομικής άδειας, καθώς, παρόλο που αποτελεί στοιχείο που υποδηλώνει την πρόθεση υλοποίησης του επενδυτικού έργου και συνιστά αναγκαίο στάδιο έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών, η απόκτησή της δεν συνεπάγεται ωστόσο και την άμεση υλοποίηση των δαπανών της σχεδιαζόμενης επένδυσης, ενώ παρατηρείται και πολλές φορές η μη ενεργοποίησή της, η εξάντληση του χρόνου ισχύος της, η υποβολή αιτημάτων παράτασης, η μεταβίβασή της σε άλλον επιχειρηματικό φορέα κλπ.,

iii. η σύναψη προγραμματικών συμφωνιών, ιδιωτικών συμφωνητικών, συμβάσεων κλπ. του φορέα της επένδυσης με άλλες επιχειρηματικές μονάδες, διοικητικές αρχές, οργανισμούς του δημόσιου τομέα κλπ., με περιεχόμενο κυρίως τη δέσμευση τμήματος ή και του συνόλου του μελλοντικού παραγόμενου προϊόντος, την αποκλειστική ή σε μεγάλο βαθμό διάθεση των παρεχόμενων υπηρεσιών κλπ.

Πολλές φορές για λόγους απόκτησης πλεονεκτικής θέσης στη λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς, μείωσης του βαθμού επικινδυνότητας (ρίσκου) των προγραμματιζόμενων επιχειρηματικών επιλογών, διασφάλισης σειράς προτεραιότητας σε συγκεκριμένο αριθμό δικαιωμάτων πρόσβασης στην παροχή υπηρεσιών, τήρησης διοικητικών προθεσμιών κλπ., οι φορείς που σχεδιάζουν να υλοποιήσουν επενδυτικά προγράμματα συνάπτουν συμφωνητικά παραχώρησης των δικαιωμάτων αξιοποίησης των παραγόμενων προϊόντων τους.

Οι συμφωνίες αυτές, αν και ενέχουν στοιχεία δέσμευσης με την καταβολή ενδεχομένως και χρηματικού αντιτίμου, ωστόσο το αντικείμενό τους δεν αφορά το κύριο παραγωγικό έργο ούτε φυσικά σχετίζεται με τις κατασκευαστικές εργασίες ή την προμήθεια μηχανολογικού ή λοιπού εξοπλισμού, αλλά αναφέρεται στη μελλοντική παραγωγική δραστηριότητα της επένδυσης, η πραγματοποίηση της οποίας τελεί υπό την προϋπόθεση υλοποίησης του επενδυτικού έργου.

Ιδιαίτερη σχετική αναφορά μπορεί να γίνει στα επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από την ηλιακή ενέργεια, και συγκεκριμένα σε φωτοβολταϊκά συστήματα μικρότερα των 20 κιλοβάτ (kWp) σε μη κορεσμένα δίκτυα, όπου οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματικοί φορείς, προκειμένου να διασφαλίσουν τη διάθεση της παραγόμενης ενέργειας, δεδομένου ότι έχει θεσπιστεί ανώτατο όριο απορρόφησης σε συγκεκριμένες Γεωγραφικές Περιοχές, ή και να εξασφαλίσουν την εκτέλεση των έργων σύνδεσης, συνήψαν συμβάσεις με τη Δ.Ε.Η. ή το ΔΕΣΜΗΕ,

iv. η κατάθεση εγγυητικής επιστολής για τη νομιμοποίηση της συμμετοχής σε πλειστηριασμό παγίων στοιχείων ενεργητικού, π.χ. κτιρίου, μηχανολογικού εξοπλισμού επιχειρηματικής μονάδας που έχει παύσει τη λειτουργία της κλπ, εφόσον η πράξη αυτή αποτελεί προϋπόθεση διεκδίκησης του εκπλειστηριάσματος, αφορά όλους τους συμμετέχοντες και πάντως δεν έχει συντελεστεί η σύμβαση κατακύρωσης – αγοράς του εκπλειστηριάσματος.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Γιάννης Παπαθανασίου